

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Addysg a Gwella Iechyd
Cymru (AaGIC)
Health Education and
Improvement Wales (HEIW)

Cylchlythyr Cynaliadwyedd

Rhagfyr 2024

Cwrdd â'r Tîm

Mark Brand,
Cymrawd Hyfforddiant
Arweinyddiaeth
Glinigol Cymru

Owain Vivian,
Rheolwr Cefnogi
Prosiect

Sarah Jane Thomas
Uwch Swyddog
Cefnogi Prosiect

Justine Cooper,
Cymrawd
Cynaliadwyedd

Kathryn Speedy,
Cymrawd
Cynaliadwyedd

Oliver Meller,
Hyfforddai Graddedig
Rheolaeth Gyffredinol

Rhagair

Wrth i mi ysgrifennu'r rhagair hwn, rwy'n llawn ymdeimlad o falchder a diolchgarwch. Mae fy nhaith gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) wedi bod yn hynod werth chweil, a bu'n bleser arbennig gennyf dystio a chyfrannu at y cynnydd rhyfeddol yr ydym wedi'i wneud o ran gwreiddio cynaliadwyedd o fewn y sefydliad a'n cyfraniad cenedlaethol.

Dros y blynyddoedd, mae ein hymrwymiad i greu dyfodol cynaliadwy wedi datblygu. O'n mentrau cynnar wrth ddatblygu bioamrywiaeth safle'r Tŷ Dysgu i'r cymorth a ddarparwn ar gyfer mentrau system gyfan a fydd yn cael effaith ar sut y caiff gwasanaethau iechyd a gofal eu darparu yn y dyfodol, mae'r camau a gymerwyd gennym yn dyst i'r ymroddiad a gwaith caled cydweithwyr a rhanddeiliaid.

Mae digwyddiadau tywydd trychinebus diweddar, megis effaith ddinistriol Storm Bert yn Ne Cymru, wedi tanlinellu brys ein cenhadaeth.

Mae'r llifogydd difrifol a'r tirlithriadau wedi effeithio ar fywydau di-rif ac wedi amlygu'r angen hanfodol am arferion cynaliadwy a seilwaith gwydn. Mae'r digwyddiadau hyn yn ein hatgoffa'n llwyr o'r heriau sy'n ein hwynebu a phwysigrwydd ein gwaith i liniaru effeithiau newid yn yr hinsawdd.

Wrth i mi baratoi i roi'r gorau i'm rôl, rwy'n hyderus y bydd AaGIC yn parhau i arwain y ffordd ym maes gofal iechyd cynaliadwy. Mae'r sylfeini rydym wedi'u gosod gyda'n gilydd yn gryf, a bydd yr angerdd a'r arloesedd yn ein sefydliad yn ddi-os yn ysgogi cyflawniadau pellach. Rwy'n hynod falch o'r hyn rydym wedi'i gyflawni ac yn gyffrous ar gyfer y dyfodol sydd o'n blaenau.

Diolch am eich cefnogaeth ddiwyro a'ch ymrwymiad i gynaliadwyedd. Mae wedi bod yn anrhydedd arwain y darn hwn o waith pwysig, ac edrychaf ymlaen at weld llwyddiant parhaus AaGIC.

Cofion cynnes, Sophie Fuller

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Cynnydd Cyffrous ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn AaGIC

Rydym yn falch iawn o gyhoeddi bod AaGIC, ym **mis Mawrth 2024**, yn gweithredu'n swyddogol o dan **Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (WBFGA)**. Mae'r ddeddfwriaeth arloesol hon yn gorfodi cyrff cyhoeddus yng Nghymru i fabwysiadu dull blaengar, gan ganolbwyntio ar effaith hirdymor eu penderfyniadau, meithrin cydweithio â phobl a chymunedau, a mynd i'r afael â materion parhaus megis **tlodi, anghydraddoldebau iechyd, a newid yn yr hinsawdd**.

Mae WBFGA yn fwy na rhwymedigaeth gyfreithiol yn unig—mae'n weledigaeth feiddgar ar gyfer dyfodol gwell. Yn AaGIC, rydym yn gwreiddio **saith nod llesiant** y Ddeddf a phum ffordd o weithio yn ein harferion dyddiol i sicrhau bod pob cam a gymerwn yn cyfrannu at Gymru gynaliadwy a ffyniannus.

I ysgogi'r newid trawsnewidiol hwn, mae **Gweithgor WBFGA** wedi'i sefydlu. Gan gynnwys arbenigwyr ar y Ddeddf a chynrychiolwyr o bob cyfarwyddiaeth, tasg y grŵp yw:

- 🔧 **Drafftio a datblygu amcanion llesiant** i'w cymeradwyo gan y bwrdd
- 🔧 **Darparu hyfforddiant** i sicrhau bod holl weithwyr AaGIC yn deall pwysigrwydd y Ddeddf.
- 🔧 **Creu dull cadarn o fesur gwerth cynaliadwy.**
- 🔧 **Integreiddio WBFGA i'n Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP)** drwy gynllun integredig **Asesiad Effaith**.
- 🔧 **Datblygu adroddiadau blynyddol WBFGA a'r Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol.**

Un o'r arbenigwyr ar y grŵp hwn yw **Emma Garland** (Arbenigwr Cynnyrch Dysgu Digidol), sydd wedi graddio o **Academi Arwain Cenedlaethau'r Dyfodol**, sy'n dod ag arbenigedd gwerthfawr mewn gwreiddio egwyddorion y Ddeddf yn strategaeth AaGIC.

Yn unol ag egwyddorion gofal iechyd cynaliadwy, mae AaGIC yn ymchwilio'n rhagweithiol i sut i ymgorffori gwerth cynaliadwy yn ein dulliau cynllunio a mapio buddion. Mae hyn yn cynnwys ystyried effaith ein gwaith ar draws **canlyniadau ariannol, amgylcheddol a chymdeithasol**. Er ei fod yn ei gamau cynnar, rydym yn gweithio'n agos gyda phartneriaid y GIG i ymchwilio i sut y gallwn gymhwyso'r dull hwn i fesur effeithiau ein swyddogaethau allweddol, yn enwedig ym **meysydd addysg, hyfforddiant, a thueddiadau'r gweithlu**. Rydym yn edrych ymlaen at rannu ein canfyddiadau cychwynnol.

Rydyn ni newydd ddechrau'r daith gyffrous hon, ac mae llawer i edrych ymlaen ato! Yn ystod y misoedd nesaf, byddwn yn ymgysylltu â phob cyfarwyddiaeth drwy **sesiynau hyfforddi** i dynnu sylw at bwysigrwydd y Ddeddf a chasglu eich mewnwleddiad ar yr hyn a ddylai lywio amcanion llesiant AaGIC. Cadwch lygad am y newyddion diweddaraf mewn cylchlythyrau yn y dyfodol wrth i ni rannu ein cynnydd a'n cyflawniadau o ran creu **dyfodol cynaliadwy i Gymru**. Gyda'n gilydd, gallwn wneud gwahaniaeth am genedlaethau i ddod!

Chris Payne ac Oliver Meller

Cymuned Hinsawdd Gall

Mae Cymuned Hinsawdd Gall GIG Cymru, a gynhaliwyd ar Gwella, wedi mynd o nerth i nerth ers i ni dynnu sylw at ei sefydlu yn y Cylchlythyr diwethaf.

Sefydlwyd y rhwydwaith i ddarparu cymuned i gydweithwyr sydd â diddordeb mewn cynaliadwyedd a newid yn yr hinsawdd i adeiladu ar eu dysgu a'u hangerdd, rhannu arfer da a darparu cefnogaeth i'w gilydd, trwy ddarparu cyfleoedd cydweithredol a dysgu gwerthfawr.

Nid oes angen i chi fod wedi ymgymryd â'n hyfforddiant Hyrwyddwr Hinsawdd Gall i ymuno â'r Gymuned Hinsawdd Gall - mae'n agored i bawb, felly os gwelwch yn dda Ymunwch â ni, cyfrannwch a chefnogwch ein rhwydwaith sy'n tyfu ac yn datblygu.

Bellach mae gennym dros 100 o aelodau, sydd â mynediad at gyfres o bodlediadau 'Sgyrsiau Hinsawdd Gall', Bwletinau Amgylcheddol misol, nodweddion Sbotolau ar dimau a phrosiectau sy'n cael effaith mewn gofal iechyd cynaliadwy, a chyfeirio at gyfleoedd allweddol megis digwyddiadau a hyfforddiant craff ar yr hinsawdd.

Siarter Teithio Iach

Ers i Arweinydd Gweithredol AaGIC ar gyfer Cynaliadwyedd, Glyn Jones, lofnodi'n swyddogol ein hymrwymiad i'r Siarter Teithio Iach ym mis Hydref 2023, rydym wedi bod yn gweithio tuag at y targed o gyrraedd Lefel 1 y Siarter.

Gan weithio gyda'r Arweinydd Siarter Teithio Iach, Dr Tom Porter (Ymgynghorydd mewn Meddygaeth Iechyd Cyhoeddus), a chydweithio â chydweithwyr ar draws AaGIC, mae'r sefydliad wedi cymryd camau breision ymlaen gyda chynnydd gwell ar gynigion teithio cynaliadwy.

Mae hyn yn cynnwys; cyfeirio at ddulliau teithio cynaliadwy, cefnogi digwyddiadau gwyrddach, a sicrhau bod AaGIC yn mabwysiadu ffordd gynaliadwy ystwyth o weithio sy'n ymwybodol o adnoddau ac yn ystyriol o'r amgylchedd. Os hoffech ragor o wybodaeth, cysylltwch â HEIW.Planning&Performance@wales.nhs.uk.

Hyfforddiant Hyrwyddwyr Hinsawdd Gall 2024/25

Gan adeiladu ar lwyddiant ein cynnig hyfforddi Hyrwyddwyr Hinsawdd Gall 2023/24, ym mis Hydref lansiodd ein cyfleoedd hyfforddi ar gyfer 2024/25 gyda 30 o lefydd ychwanegol ar gael.

Eleni, rydym yn gweithio gyda'r Rhaglen Genedlaethol Argyfwng Hinsawdd Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Rhwydwaith Arweinwyr Cynaliadwyedd Nyrsys, i gynnis 20 lle i nyrsys a bydwagedd. Yn ddiweddar, penododd Llywodraeth Cymru Arweinwyr Cynaliadwyedd Nyrsio ym mhob bwrdd iechyd ac ymddiriedaeth yn GIG Cymru i wneud y cyfraniad nyrsio mwyaf at nod y sector cyhoeddus o sicrhau sero net erbyn 2030. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru yn ddiweddar Adroddiad ac argymhellion gan y Prif Swyddog Nyrsio a'r llefydd hyfforddi pwrpasol a hwylusir gan AaGIC yn helpu i ddarparu cymorth ar gyfer gweithredu argymhellion yr adroddiad.

Mae'r 10 lle arall ar gael i holl staff eraill y GIG eu cyrchu.

Gyda dros 160 o Hyrwyddwyr Hinsawdd Gall hyfforddedig hyd yn hyn, bydd y llefydd ychwanegol eleni yn rhoi hwb i nifer yr Hyrwyddwyr Hinsawdd Gall hyfforddedig ar draws GIG Cymru, gan helpu staff a sefydliadau i roi arferion gofal iechyd mwy cynaliadwy ar waith.

Bydd dysgwyr yn dilyn cwrs 'Cyflwyniad i Ofal Iechyd Cynaliadwy' a gyflwynir gan y Ganolfan Gofal Iechyd Cynaliadwy (CSH), gyda chyfle i drafod a datblygu prosiectau gwella ansawdd sy'n canolbwyntio ar gynaliadwyedd y gellir eu rhoi ar waith yn eu meysydd gwaith.

Bydd mwy o gyfleoedd hyfforddi yn 2025/26, ond bydd llefydd yn gyfyngedig unwaith eto, felly ymunwch â'r Gymuned Hinsawdd Gall, i fod yn gyntaf i glywed am y llefydd sydd ar gael ac edrychwch ar wefan AaGIC hefyd.

Climate Smart Conversations

Sgyrsiau Hinsawdd Gall - Cyfres Podlediadau

📍 Pennod 5: Bwyd a Maeth

Yn y bennod hon, mae Dr Sue Kenneally, meddyg rheoli pwysau a maethegydd cymwys, a Dr. Matthew Lee, meddyg preswyl ac arweinydd cynaliadwyedd ar gyfer Doctors Association UK, yn rhannu eu harbenigedd.

Mae'r bennod hon yn ddelfrydol ar gyfer unrhyw un sy'n ystyried diet planhigion neu sy'n ceisio deall manteision ymgorffori mwy o brydau planhigion yn eu trefn arferol.

📍 Pennod 6: Cynhadledd a Gwobrau Cynaliadwyedd GIG Cymru 2024

Yn y bennod arbennig hon o Sgyrsiau Hinsawdd Gall, bydd Sarah Thorne a Hayley Beharrell, trefnwyr Cynhadledd a Gwobrau Cynaliadwyedd GIG Cymru 2024, yn ymuno â Kathryn Speedy.

Maen nhw'n edrych yn ôl ar y gynhadledd a'r seremoni wobrwyo ac yn clywed gan rai o enillwyr y gwobrau a mynychwyr y gynhadledd mewn clipiau a recordiwyd yn y digwyddiad ym mis Mehefin 2024.

📍 Pennod 7: Canllaw Gwyrdd AHP

Mark Brand yn siarad â Kathryn Speedy am ei flwyddyn fel Cymrawd Arweinyddiaeth Glinigol Cymru a Chanllaw Gwyrdd AHP sydd newydd ei lansio.

Gwrandewch i ddarganfod sut y gall AHPs gofleidio arferion cynaliadwy, a/neu gwylwch fideo o Mark yn siarad am y Canllaw Gwyrdd

[Climate Smart Conversations | Podcast on Spotify](#)

[Sgyrsiau Hinsawdd Gall ar Podlediadau Apple](#)

I gael y wybodaeth ddiweddaraf am ddigwyddiadau a mentrau Cymuned Hinsawdd Gall sydd ar y gweill:

[Ymunwch â'r rhwydwaith heddiw!](#)

Cynaliadwyedd yn Nhŷ Dysgu

Parth Eco

I helpu ein hymrwymiad parhaus i gynaliadwyedd, mae ein 'Parth Eco' yn y gegin ar y llawr gwaelod yn Nhŷ Dysgu, yn parhau i ddarparu cyfleoedd ailgylchu ychwanegol i staff ac ymwelwyr. Mae ein hymdrechion i leihau gwastraff a hyrwyddo ailgylchu wedi bod yn cael effaith gadarnhaol, ac mae cyfranogiad staff yn chwarae rhan hanfodol yn y daith hon.

Beth Rydym yn Ailgylchu yn y Parth Eco:

	Bagiau Plastig
	Sbectol
	Lensys Cyswllt a'u pecynnau
	Batris
- Meddyginiaeth Wag - rydym wedi ailgylchu 11,800 ers mis Chwefror 2024
 - Cynhyrchion Gofal y geg
 - Podiau Coffi Plastig ac Alwminiwm - rydym wedi ailgylchu 5400 ers mis Chwefror 2024

Mae ein heitemau Zero Waste Box™ mwyaf poblogaidd yn parhau i fod yn becynnau pothell meddyginiaethau gwag a phodiau coffi/capsiwlau.

Casgliadau Sbwriel Misol

Diolch yn fawr iawn i'n gwirfoddolwyr sy'n cynorthwyo gyda'r sesiynau casglu sbwriel misol, o fewn tiroedd a'r cyffiniau yn Nhŷ Dysgu. Ers mis Mawrth 2024 rydym wedi casglu **16** bag o sbwriel. Cynhelir y sesiynau codi sbwriel ar ddydd Iau olaf pob mis. Mae croeso i bob aelod o staff ymuno â ni.

Digwyddiadau Staff

Digwyddiad Ewch yn Wyrdd ar gyfer Calan Gaeaf - 30 o Hydref 2024

Roedd y digwyddiad Go Green for Halloween diweddar yn llwyddiant plerusus ac arswydus. Creodd arweinydd y digwyddiad Gabriel Hernandez, un o interniaid un blwyddyn AaGIC a fu'n gweithio'n flaenorol gyda'r tîm Cynaliadwyedd ar eu cyfathrebu mewnol, gwis Calan Gaeaf cystadleuol ond plerusus, gyda Sophie Fuller, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Cynllunio a Pherfformiad a SRO ar gyfer Cynaliadwyedd, yn cymryd ymaith y wobr.

Edrych Ymlaen

Pethau eraill i gadw llygad amdanynt yn 2025/26;

» Digwyddiad Gwanwyn Grŵp Gwyrdd AaGIC - Ebrill/Mai 2025	» Hyfforddiant Hyrwyddwyr Hinsawdd Gall 2025/26 - Hydref 2025
» Diweddariad ar y Siarter Teithio Iach - Ebrill 2025	» Modiwlau E-Ddysgu Cynaliadwyedd - Trwy gydol 2025